بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

قُلْ أُوحِيَ إِلَيَّ أَنَّهُ اسْتَمَعَ نَفَرٌ مِّنَ الْجِنِّ فَقَالُوا إِنَّا سَمِعْنَا قُرْآنًا عَجَبًا ﴿1﴾

(ئەی محمد صلی الله علیه وسلم پێیان) بڵێ: وەحی و نیگام پێ ڕاگەیەنراوە کە دەستەیەك لە پەرییان گوێیان گرتووە بۆ (خوێندنەوەی قورئان، وە کە تەواو بووە) وتوویانە: ئێمە گوێمان لە قورئانێکی سەرسوڕهێنەر و (کاریگەر گرت).

يَهْدِي إِلَى الرُّشْدِ فَآمَنَّا بِهِ وَلَن نُّشْرِكَ بِرَبِّنَا أَحَدًا ﴿2﴾

هیدایەت دەدات بۆ ڕێبازی ژیری و تێگەیشتن، ئێمەش باوەڕمان پێ کردو هەرگیز کەس ناکەینە شەریك و هاوەڵ بۆ پەروەردگارمان.

وَأَنَّهُ تَعَالَى جَدُّ رَبِّنَا مَا اتَّخَذَ صَاحِبَةً وَلَا وَلَدًا ﴿3﴾

بەڕاستی پەروەردگاری پایە بڵندمان مەزن و گەورەیە، بێگومان ئەو زاتە نە هاوسەری هەیەو نە، نەوەش.

وَأَنَّهُ كَانَ يَقُولُ سَفِيهُنَا عَلَى اللَّهِ شَطَطًا ﴿4﴾

بێدین و یاخیەکەمان (ئیبلیس) شتی زۆر نارەوا نابەجێی بۆ خوا هەڵبەستووە (دەیەوێت هەموان گومڕا بکات).

وَأَنَّا ظَنَنَّا أَن لَّن تَقُولَ الْإِنسُ وَالْجِنُّ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا ﴿5﴾

ئێمە گومانمان وابوو کە دەستەی ئادەمیزادو پەری درۆ بۆ خوا بە ڕەوا نابینن!!

وَأَنَّهُ كَانَ رِجَالٌ مِّنَ الْإِنسِ يَعُوذُونَ بِرِجَالٍ مِّنَ الْجِنِّ فَزَادُوهُمْ رَهَقًا ﴿6﴾

کاتێ کە پیاوانێك لە دەستەی ئادەمیزاد پەنایان دەبرد بە پیاوانێك لە دەستەی پەرییەکان (پەرییەکان ئەمەیان بەهەل زانی و) ئەوەندەی تر ماندوویان کردن (بە خورافات و شتی بێ سەرو بەر).

وَأَنَّهُمْ ظَنُّوا كَمَا ظَنَنتُمْ أَن لَّن يَبْعَثَ اللَّهُ أَحَدًا ﴿7﴾

ئەوانیش گومانیان وەك گومانی ئێوە وابوو کە: ئیتر خوا هیچ فرستادەیەکی تر نانێرێت.

وَأَنَّا لَمَسْنَا السَّمَاءَ فَوَجَدْنَاهَا مُلِئَتْ حَرَسًا شَدِيدًا وَشُهُبًا ﴿8﴾

ئێمە بەرەو ئاسمان کشاین و هەست و هۆشمان خستە کار، (سەرنجمان دا) کە پڕە لە پاسەوانی بەتواناو بێ شومار، نەیزەکیش (بە هەموو لایەکدا دەکشا، دیاربوو کە ڕووداوێکی گەورە ڕووی دابوو).

وَأَنَّا كُنَّا نَقْعُدُ مِنْهَا مَقَاعِدَ لِلسَّمْعِ فَمَن يَسْتَمِعِ الْآنَ يَجِدْ لَهُ شِهَابًا رَّصَدًا ﴿9﴾

ئێمە جاران لە هەندێک شوێن خۆمان حەشار بۆ گوێگرتن و دەنگوباس بیستن، بەڵام ئێستا ئەوەی بیەوێت گوێ بگرێت یەکسەر نەیزەکێکی بۆ ئامادەیەو بۆی دەهاوێژێت و (لەناوی دەبات).

وَأَنَّا لَا نَدْرِي أَشَرٌّ أُرِيدَ بِمَن فِي الْأَرْضِ أَمْ أَرَادَ بِهِمْ رَبُّهُمْ رَشَدًا ﴿10﴾

جا ئێمە نازانین ئایا نەخشەیەکی شەڕو وێرانکاری کێشراوە بۆ دانیشتوانی سەرزەوی، یاخود پەروەردگاریان دەیەوێت ڕێنمونی و هیدایەتیان بدات (بۆ دینداریی و سەرفرازی).

وَأَنَّا مِنَّا الصَّالِحُونَ وَمِنَّا دُونَ ذَلِكَ كُنَّا طَرَائِقَ قِدَدًا ﴿11﴾

بێگومان ئێمە کەسانی چاک و (دیندارمان) تیا هەیە، هەروەها کەسانی تریش کە بە وشەوە نین، (ئێمە جاران) ڕێگەو ڕێبازو بەرنامەی هەمەجۆرمان گرتبوە بەر (بەڵام ئێستا بەرنامەی ئیسلام ڕوون و دیارە).

وَأَنَّا ظَنَنَّا أَن لَّن نُّعجِزَ اللَّهَ فِي الْأَرْضِ وَلَن نُّعْجِزَهُ هَرَبًا ﴿12﴾

ئێمە دڵنیا بووین کە هەرگیز لە ژێر دەسەڵاتی خوا دەرناچین لە زەویدا، هەروەها بە هەڵاتن و خۆ دزینەوەش (لە ئاسمانەکاندا) لێی وون نابین (چونکە ئەو زاتە ئاگاداری گەردیلەو لە گەردیلەش بچوکترە).

وَأَنَّا لَمَّا سَمِعْنَا الْهُدَى آمَنَّا بِهِ فَمَن يُؤْمِن بِرَبِّهِ فَلَا يَخَافُ بَخْسًا وَلَا رَهَقًا ﴿13﴾

ئەسا ئیتر ئێمە کە گوێمان لە بانگەوازی هیدایەت بوو، یەکسەر باوەڕمان پێکرد، جا ئەوەی ئیمان بێنێت بە پەروەردگاری، ئیتر ناترسێت لەوەی، کردەوە چاکەکانی بێ نرخ تەماشا بکرێت، لە گوناهەکانیشی چاوپۆشی نەکرێت.

وَأَنَّا مِنَّا الْمُسْلِمُونَ وَمِنَّا الْقَاسِطُونَ فَمَنْ أَسْلَمَ فَأُوْلَئِكَ تَحَرَّوْا رَشَدًا ﴿14﴾

هەروەها لەناو ئێمەدا کەسانی موسوڵمان و خواناس هەیە، کەسانی بێ دین و خوانەناس و سەرکەشیش، جا ئەوەی موسوڵمان دەبێت دیارە کە ڕێبازی سەرفەرازی دۆزیوەتەوە.

وَأَمَّا الْقَاسِطُونَ فَكَانُوا لِجَهَنَّمَ حَطَبًا ﴿15﴾

بەڵام خوانەناس و سەرکەشەکان (بەسەریانەوە نابێت) بەڵکو دەبنە سوتەمەنی دۆزەخ (لەوێدا گوفتاری پەرییە ئیماندارەکان تەواو دەبێت).

وَأَلَّوِ اسْتَقَامُوا عَلَى الطَّرِيقَةِ لَأَسْقَيْنَاهُم مَّاء غَدَقًا ﴿16﴾

جا ئەگەر (ئەو خەڵکە) ڕێگەی ئیسلامەتی و دینداری بگرنە بەر ئێمە بارانی پڕ بەرەکەتیان بەسەردا دەبارێنین.

لِنَفْتِنَهُمْ فِيهِ وَمَن يُعْرِضْ عَن ذِكْرِ رَبِّهِ يَسْلُكْهُ عَذَابًا صَعَدًا ﴿17﴾

تا بەوەش تاقییان بکەینەوە و (بەتەواویی دەرکەوێت کێ بەندەی ڕاستەقینەیەو کێش بە دنیا هەڵدەخەڵەتێت) جا ئەوەی لە یادو بەرنامەی پەروەردگاری لابدات، توشی سزاو ئازارێکی بەردەوام و ناسۆری دەکات.

وَأَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا ﴿18﴾

(بیرتان نەچیت کە): بەڕاستی مزگەوتەکان تایبەتی خوای گەورەن (دەبێ هەر ئەوی تیا بپەرسترێت و ناوی تر نەکرێتە شەریك بۆی) ناوی کەس نەکرێتە هاوتای ئەو زاتە.

وَأَنَّهُ لَمَّا قَامَ عَبْدُ اللَّهِ يَدْعُوهُ كَادُوا يَكُونُونَ عَلَيْهِ لِبَدًا ﴿19﴾

جا کاتێك کە بەندەی خوا (محمد صلی الله علیه وسلم) بانگەوازی بۆ شوێن کەوتنی بەرنامەی خوا کرد (ئەو خەڵکە بە دەستەی ئادەمیزاد و پەرییەوە) خەریك بوو لەناوی بەرن و (نووری خوا بیکوژێننەوە).

قُلْ إِنَّمَا أَدْعُو رَبِّي وَلَا أُشْرِكُ بِهِ أَحَدًا ﴿20﴾

(پێیان) بڵێ: (من هەر بەردەوام دەبم) وە هەر بانگەوازدەکەم بۆلای پەروەردگارم، کەسیش ناکەمە هاوەڵ و شەریکی.

قُلْ إِنِّي لَا أَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا رَشَدًا ﴿21﴾

هەروەها (پێیان) بڵێ: من هیچ جۆرە زەرەرو زیانێکم بەدەست نیە، هەروەها هیدایەتیش بەدەست من نیە (ئەگەر خۆتان بیرنەکەنەوە، بەزۆر قەناعەت دروست نابێت).

قُلْ إِنِّي لَن يُجِيرَنِي مِنَ اللَّهِ أَحَدٌ وَلَنْ أَجِدَ مِن دُونِهِ مُلْتَحَدًا ﴿22﴾

وه ب: (ئەگەر خوا بیەوێت توشی زیانێکم بکات) کەس ناتوانێت پەنام بدات، وه هەرگیز کەس نابێتە پشتیوان و یاریدەدەرم.

إِلَّا بَلَاغًا مِّنَ اللَّهِ وَرِسَالَاتِهِ وَمَن يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَإِنَّ لَهُ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ﴿23﴾

(بەڵکو من تەنها) گەیاندنی پەیام و بەرنامەی خوام لەسەرە، جا ئەوەی لە خواو پێغەمبەرەکەی یاخی ببێت ئەوە با دڵنیا بێت کە دۆزەخی بۆ ئامادە کراوە لەگەڵ ژیانی نەبڕاوەدا بۆ هەمیشەو هەتاهەتایی.

حَتَّى إِذَا رَأَوْا مَا يُوعَدُونَ فَسَيَعْلَمُونَ مَنْ أَضْعَفُ نَاصِرًا وَأَقَلُّ عَدَدًا ﴿24﴾

(ئەو موشریکانە) کاتێ کە هەڕەشەکان یەخەیان پێ دەگرێت ئەو کاتە ئیتر دەزانن، کێ پشتیوانی لاوازەو ژمارەی کەمە، (ئەگەر بەراورد بکرێت لەگەڵ ژمارەی ئیمانداران و فریشتەکان و سەربازە ب شومارەکانی خوای گەورەدا).

قُلْ إِنْ أَدْرِي أَقَرِيبٌ مَّا تُوعَدُونَ أَمْ يَجْعَلُ لَهُ رَبِّي أَمَدًا ﴿25﴾

هەروەها (پێیان) بڵێ کە: من نازانم ئایا هەڕەشەکانی خوا نزیکە یاخود دوای ماوەیەك پەروەردگارم پێشی دەهێنێت.

عَالِمُ الْغَيْبِ فَلَا يُظْهِرُ عَلَى غَيْبِهِ أَحَدًا ﴿26﴾

ئەو زاتەی زانای نهێنی و شاراوەکانە، وه کەس لە نهێنی و شاراوەکانی نازانن.

إِلَّا مَنِ ارْتَضَى مِن رَّسُولٍ فَإِنَّهُ يَسْلُكُ مِن بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ رَصَدًا ﴿27﴾

مەگەر بۆ فرستادەیەك، کە خوا خۆی رازی بێ (بەوەی هەندێ نهێنی بزانێت)، ئەو کاتە فریشتە دەکاتە پاسەوانی لە بەروپشتەوە (تا پەری و شەیتانەکان بتوانن زەفەری پێ بەرن)..

لِيَعْلَمَ أَن قَدْ أَبْلَغُوا رِسَالَاتِ رَبِّهِمْ وَأَحَاطَ بِمَا لَدَيْهِمْ وَأَحْصَى كُلَّ شَيْءٍ عَدَدًا ﴿28﴾

تا خوا چاك بزانێت و ئاگاداربێت لەوەی كە بە ڕێكوپێكی پەیام و ڕێنموونی پەروەردگاریان گەیاندووە، هەرچەندە خوا بە هەموو ئەو شتانەش ئاگادارە كە كردوویانە و پێی هەستاون، وە هەموو شتێك لای ئەو زاتە سەرژمێر كراوە هیچ شتێكی لێ وون نابێت.